

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	21926 - Intervenció en Situacions de Vulnerabilitat en el Sistema Educatiu / 1
Titulació	Grau de Treball Social - Tercer curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Andreu Mir Gual						
<i>Responsable</i>						Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria
andreu.mir@uib.cat						

Contextualització

L'assignatura, juntament amb la de Dependència i Vulnerabilitat, s'insereix en la Matèria "Dependència i vulnerabilitat" del Mòdul Contexte Institucional del Treball Social. Impartida a tercer curs, l'assignatura s'ubica din el conjunt d'assignatures específiques que instrumentalitzen el bloc de continguts sobre el desenvolupament del sistema de benestar social.

L'objectiu general de l'assignatura és la d'oferir eines d'intervenció social en el sistema educatiu, actuant en situacions d'especial vulnerabilitat, com per exemple, en el cas de absentisme o situacions de conflicte. Cal per això que el treballador social no sols conegui les seves funcions en el sistema educatiu sinó que tengui un coneixement prou ampli tant de l'escola i el seu sistema de funcionament i organització com de les situacions socials que generen necessitats i desigualtats que incideixen en les dinàmiques escolars.

Amb aquesta assignatura, els estudiants han de ser capaços de dissenyar, implementar i avaluar plans d'intervenció amb les persones ateses i altres professionals. Han de saber treballar en equips multidisciplinars relacionats amb el sistema escolar.

Requisits

Essencials

Coneixements bàsics de l'estructura dels serveis socials i de la metodologia d'intervenció en el treball social.

Guia docent

Recomanables

Capacitat de treball en equip

Competències

Específiques

- * CE5. Capacidad de resolución de situaciones de riesgo previa identificación y definición de la naturaleza del mismo.
- * CE7. Capacidad de promover el crecimiento, desarrollo e independencia de las personas para facilitar el fortalecimiento de las habilidades de relación interpersonal y mejorar sus condiciones de vida.
- * CE8. Capacidad de responder a situaciones de crisis valorando la urgencia de las situaciones, planificando y desarrollando acciones para hacer frente a las mismas
- * CE16. Capacidad de defender a las personas, familias, grupos, organizaciones y comunidades y actuar en su nombre si la situación lo requiere.

Genèriques

- * CG1. Capacidad de conocimiento y comprensión de los fundamentos del comportamiento humano, las diferentes etapas del ciclo vital y los elementos fundamentales de las relaciones entre las personas y sus entornos, así como los problemas y conflictos que se derivan de ellas.
- * CG2. Capacidad de comprensión y análisis las estructuras sociales del mundo actual, de los procesos de cambio y los efectos que las desigualdades sociales desencadenan sobre las personas, las familias y las comunidades.

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

Bloc 1.. La realitat social dels centres educatius i el seu entorn

Tema 1. El sistema educatiu i la comunitat educativa

Entorn sociocultural i escola

Relacions família i escola

Rendiment escolar i vulnerabilitat social

Tema 2. Legislació i organització dels centres

Sistema educatiu, organització i funcionament dels centres educatius

Bloc 2.. Escola i Serveis Socials

tema 3. Funcions del treballador social en i en relació al contexte escolar

Tema 4. La institució escolar com a element de la xarxa d'intervenció social comunitària

Guia docent

Tema 5. Treball educatiu i treball en xarxa

Bloc 3.. Àmbits específics d'intervenció

Tema 6. Programes de convivència escolar i resolució de conflictes

Tema 7. La mediació en el contexte escolar

Tema 8. Programes d'acollida i inserció de nousvinguts

Metodologia docent

En aquest apartat es detallen les modalitats organitzatives, els tipus d'agrupació i la metodologia que s'empraran per aconseguir els objectius de l'assignatura. Amb la metodologia proposada es pretén que l'alumne compregui, integri i aprengui a utilitzar els continguts teòrics necessaris per a la intervenció en situacions de vulnerabilitat en el sistema educatiu a partir de l'elaboració d'exercicis i treballs consistents en l'anàlisi de casos reals i simulats.

Activitats de treball presencial (1,8 crèdits, 45 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Classe magistral	Grup gran (G)	Les classes s'estructuraran a partir d'una combinació entre presentacions dels continguts per part del professor, discussió i posada en comú dels continguts per part de l'alumnat a partir de la lectura prèvia de documents i/o altres recursos, debats i exposició oral per part dels alumnes	27
Classes pràctiques	Exercicis pràctics, estudis de casos, recerca de recursos, altres pràctiques	Grup mitjà (M)	Al llarg del curs es duran a terme, dins l'aula, diferents tipus d'activitats d'anàlisi de casos, simulacions o realització de projectes sobre la intervenció en diverses situacions. Algunes de les activitats proposades en les classes pràctiques hauran de ser lliurats per escrits per a la seva avaluació i qualificació. El nombre d'activitats obligatòries serà establert a l'inici del curs en l'aula virtual en funció al nombre d'alumnat.	15
Avaluació	Examen escrit	Grup gran (G)	Avaluació final del contingut assolit per l'alumne	3

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (4,2 crèdits, 105 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Estudi, reflexió i treball personal	A partir de l'estudi i el treball individual, l'alumne ha d'aconseguir assimilar i integrar de forma comprensiva els continguts i competències de l'assignatura. Al llarg del curs es durà a terme un treball individual de	55

Guia docent

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
		temàtiques relacionades amb els continguts de l'assignatura. El lliurament de l'activitat es farà mitjançant l'aula virtual de l'assignatura.	
Estudi i treball autònom en grup	Exercicis pràctics, estudis de casos, recerca de recursos, altres pràctiques	Al llarg del curs es durà a terme un treball en grup de temàtiques relacionades amb els continguts de l'assignatura. El lliurament de l'activitat es farà mitjançant l'aula virtual de l'assignatura.	50

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

L'avaluació es realitzarà a partir de tres tipus d'activitats diferents:

Primer. Prova de coneixements i comprensió. Es realitzarà una prova presencial per validar l'avaluació continuada al finalitzar el semestre.

El sistema de qualificacions aplicat per l'assignatura s'expressarà mitjançant qualificació numèrica d'acord amb l'establert en l'article 5 del Reial decret 1125/2003 de 5 de setembre (BOE 18 de setembre), pel qual s'establirà el sistema europeu de crèdits i el sistema de qualificacions en les titulacions universitàries de caràcter oficial i vàlidesa en tot el territori nacional.

Segon. Avaluació a partir dels exercicis que proposarà el professor. A principi de curs es presentaran de forma detallada les activitats (individuals i grupals). Cal tenir present que el lliurament dels exercicis s'ha de fer seguint el calendari de l'aula virtual.

Tercer. Així mateix, s'avaluarà la participació de l'alumnat al llarg del curs: lectures, reflexions, debats, exposicions i d'altres activitats pràctiques dins de l'aula.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'alguns dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Exercicis pràctics, estudis de casos, recerca de recursos, altres pràctiques

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Tècniques d'observació (no recuperable)
Descripció	Al llarg del curs es duran a terme, dins l'aula, diferents tipus d'activitats d'anàlisi de casos, simulacions o realització de projectes sobre la intervenció en diverses situacions. Algunes de les activitats proposades

Guia docent

en les classes pràctiques hauran de ser lliurats per escrits per a la seva avaluació i qualificació. El nombre d'activitats obligatòries serà establert a l'inici del curs en l'aula virtual en funció al nombre d'alumnat.

Criteris d'avaluació Assistència, participació a classe, aportar als debats i reflexions que se plantegin, actitud positiva, constructiva i adequada al desenvolupament de la classe.

Percentatge de la qualificació final: 5% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 0% per a l'itinerari B

Examen escrit

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (recuperable)
Descripció	Avaluació final del contingut assolit per l'alumne
Criteris d'avaluació	Examen en avaluació complementària i/o extraordinària

Percentatge de la qualificació final: 45% per a l'itinerari A amb qualificació mínima 5

Percentatge de la qualificació final: 45% per a l'itinerari B amb qualificació mínima 5

Estudi, reflexió i treball personal

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (no recuperable)
Descripció	A partir de l'estudi i el treball individual, l'alumne ha d'aconseguir assimilar i integrar de forma comprensiva els continguts i competències de l'assignatura. Al llarg del curs es durà a terme un treball individual de temàtiques relacionades amb els continguts de l'assignatura. El lliurament de l'activitat es farà mitjançant l'aula virtual de l'assignatura.
Criteris d'avaluació	A partir de l'estudi i el treball individual, l'alumne ha d'aconseguir assimilar i integrar de forma comprensiva els continguts i competències de l'assignatura

Percentatge de la qualificació final: 20% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 25% per a l'itinerari B

Exercicis pràctics, estudis de casos, recerca de recursos, altres pràctiques

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	Al llarg del curs es durà a terme un treball en grup de temàtiques relacionades amb els continguts de l'assignatura. El lliurament de l'activitat es farà mitjançant l'aula virtual de l'assignatura.
Criteris d'avaluació	Realització de les activitats proposades, lliurament en les dates fixades, aplicació de les directrius indicades sobre citació i referències bibliogràfiques, extensió del treball, formes d'expressió, utilització del llenguatge i normes ortogràfiques i de puntuació, idoneïtat de la documentació utilitzada i capacitat de recerca documental adequada. La recuperació serà mitjançant un treball en grup que una vegada avaluat arribi a la nota mínima de 5.

Percentatge de la qualificació final: 30% per a l'itinerari A amb qualificació mínima 5

Percentatge de la qualificació final: 30% per a l'itinerari B amb qualificació mínima 5

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

Guia docent

- Anuari de l'Educació de les Illes Balears. Ed. Fundació Guillem Cifre de Colonya. Palma
- March, M; Orte C. (2014) La pedagogia social y la escuela. Los retos socioeducativos de la institución escolar en el siglo XXI.
- Vecina, C. (2013). Rendimiento escolar: Factores sociales, familia y discurso docente. Aproximación en un contexto multicultural. Palma: ASBAFI.

Bibliografia complementària

- Ayerbe Echebarria, P. (1996) La intervención educativa ante la desadaptación social. Hernán: Ibaeta pedagogia.
- Ballester, L. i Oliver, J. L. (2003). Necesitats i conflicte. La mediació com a eina pedagògica en els processos d'inserció sociocultural dels immigrants internacionals Temps d'Educació. 27, 193-209.
- Comunitats d'aprenentatge
<http://www.comunidadesdeaprendizaje.net/>
- Dictamen 7/2009 del Consell Econòmic i social sobre l'eficàcia del sistema educatiu a les Illes Balears
- Fernandez Enguita, M (2003) "Desigualdades ante la educación: una herida que no cierra", Cuadernos de Pedagogia, 326,46
- Fernandez Enguita, M. , Mena, L., Riviere, J. (2010) Fracaso y abandono escolar en España. Barcelona. Fundació La Caixa.
- García, M. (2007) "Claves para el análisis y la intervención contra el absentismo escolar" en Merino, R., de la Fuente, G. Sociología para la intervención social y educativa. Madrid. Editorial Complutense
- Garcia, M. (coord) (2003): Abandonament escolar, desescolarització i desafecció. FJB. Finestra Oberta.
- Garreta Bochaca, J.(2007) La Relación familia-escuela. Lleida. Edicions de la Universitat de Lleida
- José Eugenio Abajo y Sílvia Carrasco El éxito escolar del alumnado gitano: gitanas y gitanos en la encrucijada
http://www.aulaintercultural.org/IMG/pdf/jose_eugenio_abajo.pdf
- Marchesi, A (2006) "El fracaso escolar". En Informe econòmic i social de les Illes Balears 2005. Palma. Obra Social i Cultural Sa Nostra
- Ballester, L., Muñoz, A.,(2009). Treball comunitari: treball socioeducatiu en xarxa.IN. Revista Electrònica d'Investigació i Innovació Educativa i Socioeducativa, V. 1, n. 1, pag 91-108. Recuperado en http://www.in.uib.cat/pags/volumenes/voll_num1/ballester-munoz/index.html
- Vidaña, L. "Familia estrangera i participació en el sistema educatiu de les Illes Balears". Revista d'Afers Socials. Núm. 01. Abril 2008. Conselleria d'Afers Socials del Govern de les Illes Balears. Palma.
- Garrido, V. (2005): Manual de Intervención educativa en readaptación social. Programas de pensamiento prosocial. Tirant lo Blanch.
- L'absentisme escolar. Prevenció de situacions de risc social. Caracterítiques i circuits. Instruccions de Planificació dels SS.SS, nº3. Generalitat de Catalunya.
- TORREGO, J.C. (Coord) (2006): Modelo integrado de regulación de la convivencia. Estrategias de mediación y tratamiento de los conflictos. Graó, Barcelona.
- Epstein & Salinas 2004. Partnering with families and communities
- Comas M., Escapa, Abellán (2014). Com participen pares i mares a l'escola? Fundació Bofill
- Tort A. I Collet, (2012). Famílies, escola i èxit. Fundació Bofill
- Fernandez Enguita, M. y Terrén, E. (coord.) 2008. Repensando la organización escolar. Crisis de legitimidad y nuevos desarrollos. Madrid. Ed. Akal.
- Vecina, C. (2013). Movimiento ciudadano, desarrollo comunitario y convivencia intercultural. Palma: ASBAFI.

Altres recursos

www.aulaintercultural.org